

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

УДК 330.837

UDC 330.837

Ю. П. Харченко, к. наук з держ. упр.,
доцентYu. P. Kharchenko, Candidate of Public
Administration, Associate Professor**ГЕНЕЗА НАУКОВОЇ ДУМКИ ЩОДО
ІНСТИТУЦІОНАЛІЗМУ ТА ЙОГО
ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ У СТАНОВЛЕННЯ
РЕГІОНАЛІЗМУ В УКРАЇНІ****GENESIS OF SCIENTIFIC OPINION ON
INSTITUTIONALISM AND ITS
IMPLEMENTATION IN REGIONALISM IN
UKRAINE**

Актуальність теми дослідження полягає в необхідності дослідження наукового фундаментального підґрунтя для становлення та розвитку інституціоналізму на впровадження його основ в сучасний регіоналізм в Україні.

Постановка проблеми. Для удосконалення інституційної структури економіки регіонів необхідним є здійснення аналізу фундаментальних основ інституціоналізму в регіональній економіці.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сучасні дослідження базуються на працях видатних зарубіжних вчених, як Т. Веблен, К. Ейрс, Д. Норт, Дж. Ходжсон, Дж. Серл, Г. Спенсер, К. Менгера та вітчизняних О. Амоши, Б. Буркинського, М. Бутка, С. Вовканича, В. Геєця, Б. Данилишина, М. Долишнього, В. Загорського, Е. Лібанової, І. Манцурова, М. Максимчука, А. Олейник, П. Саблука, В. Сіденка, А. Чухна.

Виділення недосліджених частин загальної проблеми. Аналіз ключових теоретичних питань формування категоріального апарату інституціоналізму довів необхідність окреслення його основних дефініцій через призму децентралізаційних чинників, які відбуваються в Україні та не були акцентовані донині.

Постановка завдання. Здійснити характеристику основних теоретичних аспектів розвитку інституціоналізму та його вплив на розвиток продуктивних сил в Україні.

Виклад основного матеріалу. Основні децентралізаційні зміни, які відбуваються в нашому суспільстві довели, важливу роль громади у реалізації можливостей людського потенціалу, але є потреба у реалізації розвитку інституту державно-приватного партнерства, розвитку інститутів громадянського суспільства, релігійних осередків, удосконалювати вектори взаємодії та заохочувати соціальну відповідальність бізнесу.

Висновки. Інституціональне середовище не є ідеальним середовищем, проте національна економіка має прагнути до формування інституціональної основи, яка б сприяла покращенню умов функціонування її суб'єктів. Розвиток економіки перебуває у взаємозалежності з формуванням інституційної основи економіки, її комплементарних інститутів.

Ключові слова: регіональна економіка; інституціоналізм; інституціональні процеси; регіональний розвиток; школи інституціоналізму; інституціональне середовище.

DOI: 10.25140/2410-9576-2019-2(18)-57-64

Urgency of the research lies in the need to study the scientific fundamental basis for the formation and development of institutionalism on introduction of its foundations in modern regionalism in Ukraine.

Target setting. To improve the institutional structure of the regional economy, it is necessary to analyse the fundamental basis of institutionalism in the regional economy.

Actual scientific researches and issues analysis. Modern research is based on the writings of eminent foreign scientists, such as T. Veblen, C. Ayres, D. North, J. Hodgson, J. Searle, H. Spencer, C. Menger and such domestic scientists as O. Amosha, B. Burkynskyi, M. Butko, S. Vovkanych, V. Heiets, B. Danylyshyn, M. Dolishnii, V. Zahorskyi, E. Libanova, I. Mantsurov, M. Maksymchuk, A. Oleinyk, P. Sabluk, V. Sidenko, A. Chukhno.

Uninvestigated parts of general matters defining. The analysis of the key theoretical questions of the formation of the categorical apparatus of institutionalism has proved the necessity of defining its basic definitions through the lens of decentralization factors that are taking place in Ukraine and have not been emphasized till today.

The research objective. To characterize the main theoretical aspects of the development of institutionalism and its influence on the development of productive forces in Ukraine.

The statement of basic materials. The main decentralization changes that take place in our society have proved the important role of the community in realizing human potential, but there is a need to implement the development of public-private partnerships, the development of civil society institutions, religious organizations, to improve interaction vectors and encourage business social responsibility.

Conclusions. The institutional environment is not an ideal environment, however, the national economy should strive to form an institutional framework conducive to improving the functioning conditions of its subjects. Economic development is interdependent with the formation of the institutional framework of the economy, its complementary institutions.

Keywords: regional economy; institutionalism; institutional processes; regional development; schools of institutionalism; institutional environment.

Актуальність теми дослідження. Трансформаційні процеси, в яких Україна перебуває останні десятиліття, впровадження соціально-економічних та конституційно-правових реформ,

---

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

направлених на забезпечення належних умов для ефективної реалізації людського потенціалу та на послаблення гнітючого впливу на конструктивну людську діяльність багатьох формальних та неформальних інститутів, сприяють стабільному розвитку регіонів держави, раціоналізують функціонування регіональних економічних систем.

Постановка проблеми. Однак, вказані процеси будуть ефективними лише при удосконаленні інституційної структури економіки регіонів, яка ґрунтується в економічних відносинах на нові правила, норми та уявлення про економічну діяльність. Їх формування не можливе без аналізу фундаментальних основ інституціоналізму в регіональній економіці.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сучасні дослідження інституціональної економічної теорії завдячують працям видатних зарубіжних вчених, як Т. Веблен, К. Ейрс, Д. Норт, Дж. Ходжсон, Дж. Серл, Г. Спенсер, К. Менгера, О. Уільямсон, У. Берг та інших

На вітчизняному просторі значний науковий внесок у дослідження формування інституціонального середовища присвячено праці О. Амоши, Б. Буркинського, М. Бутка, С. Вовканича, В. Геєця, Б. Данилишина, М. Долішнього, В. Загорського, Е. Лібанової, І. Манцурова, М. Максимчука, А. Олейник, П. Саблука, В. Сіденка, А. Чухна.

Виділення не досліджених частин загальної проблеми. Враховуючи актуальну проблематику дослідження і значний інтерес до інституційного середовища, є потреба у посиленні аналізу становлення та впливу основних наукових шкіл та векторів наукового пошуку на модернізацію продуктивних сил регіонів України.

Постановка завдання. Здійснити теоретичний аналіз основних фундаментальних дефініцій інституціоналізму, визначити основні історичні передумови його впровадження в регіональну економіку в Україні.

Виклад основного матеріалу. Саме тлумачення поняття інституціоналізм варто почати з аналізу формування поглядів науковців на основні фактори розвитку соціально-економічної складової та основних складових дефініційних чинників регіонального розвитку.

Ще від заснування теорія інституціоналізму у США і протягом еволюційного періоду увібрала в себе ідеї німецької історичної школи, англійських фабіанців, французьких соціологічних традицій і деякою мірою ідеологію марксизму [1].

Термін «інституціоналізм» (англ. institutionalism від лат. institutio – образ дії, звичай, напрям, вказівка) належить американському економісту У. Гамільтону, який використовував його під час участі у зборах Американської економічної асоціації в 1918р., використав це поняття для позначення системи поглядів на суспільство й економіку, в основі якої лежить категорія інституту [2, с. 8].

Поняття «інститут» є центром, ядром інституціональної концепції. Як вважається, воно було запозичене економістами з соціальних наук, зокрема з юриспруденції і соціології. [3, с. 100]. У визначенні сутності цього поняття немає однозначності, що певною мірою ускладнює його застосування, а також кристалізує суперечності в поглядах на саму теорію інституціоналізму.

Економічна категорія «інституціоналізм» (англ. institutionalism, institutional economics; від лат. institutio – спосіб дії, звичай, порядок, вказівка), у широкому розумінні, це один з напрямків економічної теорії, який в суспільній системі виконує функцію синтезатора ролі соціальних, правових, організаційних, політичних, етичних, ментальних, науково-технічних та природоохоронних інститутів у процесі їх функціонування.

За своєю сутністю інституціоналізм представлений багатьма складовими, і тому єдиної класифікації щодо змісту його течій остаточно не сформовано. В основному, це пов'язано з широтою предмета дослідження і тим до якого наукового напрямку належать ті чи інші дослідники. Єдиним, що об'єднує школи інституціоналізму є акцент на дослідженні та аналізі відносин власності, що вказує на суспільний характер інституціоналізму як економічної науки [1].

Основні ідеї інституціонального аналізу, сформулював Т.Веблен, визначаючи інститути як стійкі звички мислення, притаманні групі людей [6, с. 202].

Коммонс Дж. визначав інституціоналізм, як колективну діяльність, покликану контролювати індивідуальну діяльність, як звичай, тобто неорганізовану колективну діяльність, як особливий вид соціальної структури, здатний змінювати цілі та уподобання агентів; Гамільтон У. – як

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

поширений усталений спосіб мислення або дії, що закріпився у звичках групи або звичаях народу; Норт Д. – як сукупність створених людьми правил і норм, що виступають як обмеження; Серл Дж. – як систему таких правил, які не регулюють, а конструюють саму поведінку, причому інституціональна реальність не тільки описується мовою, але й формується нею, а отже, інституціональна онтологія суб'єктивна, а інституціональні факти існують тільки з точки зору їх учасників; Найт Дж., Ходжсон Дж. – як систему усталених і загальноприйнятих соціальних правил, які структурують соціальні взаємодії [7, с. 29].

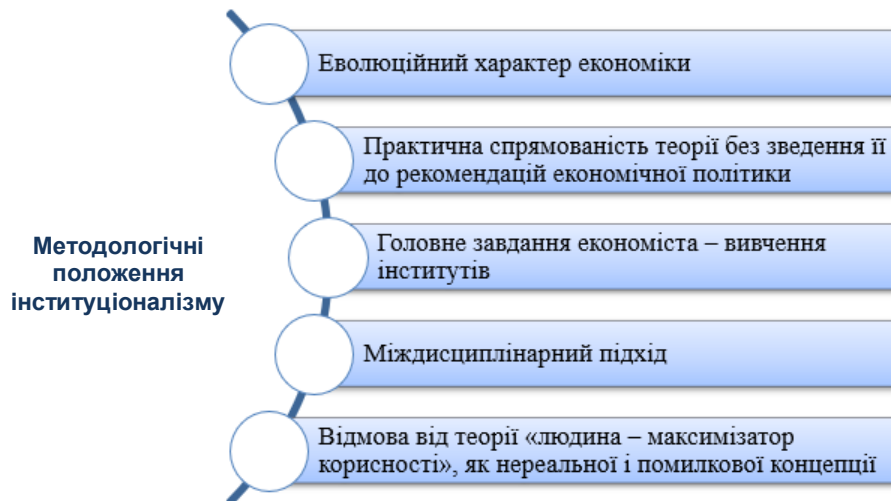
Незважаючи на велику кількість трактувань інституціоналізму в працях зарубіжних науковців, за своєю сутністю інституціоналізм є багатограним явищем, і тому єдиної класифікації щодо інституційних течій остаточно не сформовано. В основному, це пов'язано з широтою предмета дослідження і тим до якого наукового напрямку належать представники. Єдиним спільним у визначенні школи інституціоналізму є акцент на дослідженні та аналізі інституцій. Саме ця особливість свідчить про суспільний характер інституціоналізму як економічної науки [10].

Старий інституціоналізм ґрунтується на доктрині М. Вебера – професіоналізації бюрократії задля держави [11]. Інституціоналістські приклади такого роду: аргументи К. Маркса спираліся на «соціальні класи» [12], М. Вебера – на «бюрократію» [11], Е. Дюркгейма – на «поділ праці» [13], Т. Веблена – на «споживання» [14].

У 1950-ті рр. Г. Алмонд та С. Верба в праці «Громадська культура» подають ще розмиті уявлення інститутів. Вчені були більше стурбовані мінливістю процесу модернізації в різних країнах і питаннями призначення та узагальнення на системному рівні, не визнаючи шляхи розвитку [15].

Починаючи з Т. Веблена, одним з визначальних елементів інституціоналізму став еволюційний підхід до аналізу економіки.

Дж. Ходжсон [17] виділяє 5 методологічних положень інституціоналізму, сформульованих ще У. Гамільтоном в 1919 р. (Рис. 1)

Рис. 1. Методологічні положення інституціоналізму

Джерело: сформовано автором на підставі [15]

Іституціоналіст Г. Мюрдаль у 1958 р. доповнив дані ствердження неминучістю існування суб'єктивних оцінок у соціальних науках [17]. Дж. Ходжсон ключовим для віднесення до школи інституціоналізму визначає явище «інституціоналізованого індивіда» На думку вченого, дана інституціоналізованість має прояв у впливі інститутів на формування особистості (Дж. Гелбрейт) і навіть його потреб (К. Айрес) [15].

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

Разом з тим, нова інституціональна економічна теорія (НИЕТ) найчастіше аналізує інститути як наслідки рішень раціональних, максимізує агентів, тому можна сказати про взаємовплив індивідів та інститутів одне на одного[15] .

Спільні риси у дослідженні методології інституціоналізму представлені на (Рис. 2).

Рис. 2. Спільні риси у дослідженні методології інституціоналізму

Джерело: сформовано автором на підставі [15]

Основною квінтесенцією досліджень науковців у методології різних течій встановлено, що інституціоналізм, як перспективний вектор економічних досліджень, пояснює економічні проблеми об'єкта через формальні і неформальні правила та традиції (інституції), які спонукають суб'єкта до певних дій та формують мотиваційний механізм соціально-економічного змісту.

Порівнюючи основні підвалини постулатів "старого" інституціоналізму та неоінституціоналізму, можна виокремити суттєві особливості кожної з шкіл (Рис. 3).

Рис. 3. Особливості шкіл інституціоналізму

Джерело: сформовано автором

Дослідження зарубіжних і вітчизняних вчених, доводять, що існують спільні ознаки у наукових доробках представників двох шкіл, зокрема їх об'єднують позиції, які пояснюють концептуальне бачення інституцій та інститутів представниками напряму.

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

На думку П. Саблука у використанні категорій інституціоналізму потрібно враховувати таку особливість, як можливість інституції приймати форму інституту у певному суспільному розвитку та ринковому механізмі. Тому, зважаючи на це інституції можуть втілюватися в інститутах, тоді як інститути потребують інституцій для забезпечення розвитку соціально-економічних формацій, які відповідали б сучасним вимогам суспільства [4, с. 8].

Однак, варто наголосити, що в певній мірі однозначність основних категорій інституціоналізму долається виокремленням специфіки використання кожного з них та недопустимості ототожнення їх дефініцій.

Світовий та вітчизняний досвід засвідчує, що визначення зазначених категорій, характеризує “інституцію” для позначення механізму дії норм (правил) у будь-якій галузі суспільних відносин та особливостей управління.

Усюк Т. В., як приклад наводить те, що економічні, правові та соціальні інституцій пояснюються як явища суспільного життя і, водночас, інформують про їх характерні риси. Тоді як словосполучення банківський інститут – банківська інституція, інвестиційний інститут – інвестиційна інституція розрізняються так: в першому випадку розкривається зміст самостійної структури (організації), в другому – тлумачиться механізм її дії [1].

Тобто, синонімічний ряд до поняття “інституція” обмежується лише визначенням “механізму”, але ні в якому разі не “інституту”. Інституції створюють інституційне середовище, яке впливає на поведінку індивіда, але при цьому встановлює обмеження для здійснення його діяльності, використовуючи економічні, політичні, правові, психологічні та соціальні чинники [1].

Рис. 4. Класифікація інституціонального середовища

Джерело: розроблено автором на підставі [20, с. 48]

Для досягнення цілей національної економіки інституціональне середовище адаптується до планованих змін, більше того сприяє очікуваним змінам.

Варто наголосити, що від інституціонального середовища залежить (Рис. 5):

– гармонізація взаємовідносин «влада – бізнес – суспільство»

Основні децентралізаційні зміни, які відбуваються в нашому суспільстві довели, важливу роль громади у реалізації можливостей людського потенціалу, але є потреба у реалізації розвитку інституту державно-приватного партнерства, розвитку інститутів громадянського

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

суспільства, релігійних осередків, удосконалювати вектори взаємодії та заохочувати соціальну відповідальність бізнесу тощо;

- взаємоіснування формальних та неформальних інститутів на кожному етапі проведення реформ;

- відсутність неузгодженості чи конфлікту, наявність якого, як правило, призводить до нестабільності інституціональної системи, є загрозою стійкості країни у соціально-політичній сфері та може мати наслідком економічну кризу;

- гарантії дотримання прав усіх учасників економічних відносин у ході здійснення операцій та по завершенню трансакцій.

Рис. 5 Залежності від інституційного середовища

Джерело: розроблено автором

Висновки та пропозиції. Проведений аналіз теоретичних аспектів розвитку інституціоналізму засвідчує, що дефініція «інституціоналізм» «інституціональне середовище», «інституційна структура», «інституційна основа» дають назву різним явищам, які, хоч і пов'язані між собою через систему каналів формування інституціонального середовища національної економіки, але містять в собі різний дефініційний зміст, і не можуть ототожнюватися. Відмінність та розбіжності у тлумаченні поняття «інституціоналізм» викликано відмінністю наукових поглядів, теорій, із точки зору яких воно розглядається, та предмета й завдань конкретного наукового дослідження, на його формування впливає і приналежність представників шкіл «старого» інституціоналізму та неоінституціоналістів.

Варто наголосити, що інституціональне середовище є сукупністю інститутів, тобто норм або правил, які спрямовані на розв'язання економічних проблем, а також організацій установ та інших формувань діяльність яких спрямована на досягнення конкретних цілей. Інституціональне середовище не є ідеальним середовищем, проте національна економіка має прагнути до формування інституціональної основи, яка б сприяла покращенню умов функціонування її суб'єктів.

Розвиток економіки перебуває у взаємозалежності з формуванням інституційної основи економіки, її комплементарних інститутів. Визначені в статті категоріальні аспекти формування понятійної бази інституціоналізму стануть в нагоді для подальшого наукового пошуку в питаннях удосконалення інституціонального середовища регіональної та національної економіки, дозволять критично оцінити основні детермінанти та виділити стоп-чинники, які блокують розвиток.

Література

1. Усюк, Т. В. Інституційні детермінанти розвитку сільського підприємництва / Т. В. Усюк // Маркетинг і менеджмент інновацій. - 2013. - № 4. - С. 283-290. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mimi_2013_4_29.
2. Тарушкин, А. Б. Институциональная экономика: учебное пособие / А. Б. Тарушкин. – СПб.: Питер, 2004. – 368с.
3. Чубарь, О. Г. Інститути та інституціональне

References

1. Usiuk, T. V. (2013). Instytutsiini determinanty rozvytku sil'skoho pidpriemnytstva [Institutional determinants of rural entrepreneurship development]. *Marketynh i menedzhment innovatsii – Marketing and innovation management*, 4, 283-290. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mimi_2013_4_29 [in Ukrainian].
2. Tarushkin, A. B. (2004). *Institutsionalnaya ekonomika [Institutional economy]*. Saint Petersburg: Peter [in Russian].

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

- середовище: теоретичні узагальнення засад економічного розвитку / О. Г. Чубарь // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія «Економіка». – 2013. – Вип. 3 (40). – С. 98–104.
4. Саблук, П. Т. Інституційні засади трансформацій в аграрній сфері: доп. на 13-х річних зборах Всеукр. конгресу вчених економістів-аграрників, 20-21 червня 2011 р. / П. Т. Саблук. – К. : ННЦ "Інститут аграрної економіки", 2011. – 64 с.
5. Норт, Д. Інституції, інституційна зміна та функціонування економіки / Д. Норт ; пер. з англ. І. Дзюб. – К. : Основи, 2000. – 198 с.
6. Веблен, Т. Теорія праздного класу / Т. Веблен; под ред. В. В. Мотылева ; пер. с англ. С. Т. Сорокина. – М. : Прогресс, 1984. – 348 с.
7. Дементьев, В. В. Что мы исследуем, когда исследуем институты? / В. В. Дементьев // TERRA ECONOMICUS. – 2009. – Т. 7, № 1. – С. 13–30.
8. Поченчук, Г. М. Особливості сучасних інституціональних перетворень економіки України / Г. М. Поченчук // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія: Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку. – 2015. – № 835. – С. 298–304
9. Серл Дж. Что такое институт? / Дж. Серл // Вопросы экономики. – 2007. – № 8. – С. 16.
10. Заруцький, І. Д. Диференціація складових інституційного середовища щодо впливу на функціонування підприємств АПК [Електронний ресурс] / І. Д. Заруцький // Економіка. Менеджмент. Підприємництво. – 2009. – № 21. – Режим доступу : http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Emp/2009_21/43Zaruts.htm.
11. Вебер, М. Хозяйство и общество / пер. с нем.; под научн. ред. Л. Г. Ионина. – М. : ГУВШЭ, 2010. – 456 с.
12. Маркс, К., Энгельс Ф. Сочинения. – 2-е изд. – М., 1960. – Т. 23: Маркс К., Энгельс Ф. Капитал. – 772 с.
13. Durkheim, E. (1892). *Quid Secundatus politicae scientiae instituendae contulerit. Burdigalae Gournoilhou*.
14. Веблен, Т. Теорія праздного класу / Т. Веблен. – М., 1984. – 110 с.
15. Тарасова, І. І. Дослідження теорії інституціоналізму в управлінні економічними та суспільними інститутами / І. І. Тарасова // Економічний часопис-XXI. – 2014. – № 11-12. – С. 11-14.
16. Moore, B. (1966). *The Social Origins of Dictatorship and Democracy: Lord and Peasant in the Making of The Modern World*. Boston, 1966.
17. Myrdal, G. (1968). *Asian Drama: An Inquiry into the Poverty of Nations*. N.-Y.
18. Институциональная экономика : учебник / под. общ. ред. А. Олейника. – М. : ИНФРА. – М, 2007. – 704 с.
19. Олейник, А. Н. Институциональная экономика : учебник / А. Н. Олейник. – М. : ИНФРА – М, 2007. – 416 с.
20. Норт, Д. Інституції, інституційна зміна та функціонування економіки / Д. Норт ; пер. з англ. І. Дзюб. – К. : Основи, 2000. – 198 с.
3. Chubar, O.H. (2013). *Instytuty ta instytutsionalne seredovyshche: teoretychni uzahalnennia zasad ekonomichnoho rozvytku* [Institutes and institutional environment: theoretical generalizations of the principles of economic development]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho universy-tetu. Seriiа «Ekonomika» – Scientific Bulletin of Uzhgorod University. Economy series, 3(40), 98-104* [in Ukrainian].
4. Sabluk, P. T. (2011). *Instytutsiini zasady transformatsii v ahraryni sferi* [Institutional Foundations of Transformations in Agrarian Sphere]. *13-i richni zbory Vseukr. konhresu vchenykh ekonomistiv-ahraryniv – 13th Annual All-Ukrainian Meeting of Congress of Agricultural Economists*. Kyiv: NSC "Institute of Agrarian Economy" [in Ukrainian].
5. North, D. (2000). *Instytutsii, instytutsiina zmينا ta funktsionuvannia ekonomiky* [Institutions, institutional change and the functioning of the economy]. (I. Dzub, Trans). Kyiv: Fundamentals [in Ukrainian].
6. Veblen, T. (1984). *Teoriya prazdnogo klasa* [The theory of the empty class]. V.V. Motylev (Eds.). (S.T. Sorokin, Trans). Moscow: Progress [in Russian].
7. Dementiev, V. V. (2009). What do we explore when we research institutes? [Chto my issleduem, kogda issleduem instituty?]. *TERRA ECONOMICUS, 7(1), 13-30* [in Russian].
8. Pochenchuk, G.M. (2015). *Osoblyvosti suchasnykh instytutsionalnykh peretvoren ekonomiky Ukrainy* [Features of modern institutional transformations of the Ukrainian economy]. *Visnyk Natsionalnoho universytetu «Lvivska politekhnikа». Seriiа: Menedzhment ta pidpriemnytstvo v Ukraini: etapy stanovlennia i problemy rozvytku – Bulletin of the National University "Lviv Polytechnic". Series: Management and Entrepreneurship in Ukraine: Stages of Formation and Problems of Development, 835, 298-304* [in Ukrainian].
9. Searle, J. (2007). Chto takoe institut? [What is an Institute?]. *Voprosy ekonomiki – Questions of Economics, 8, 16* [in Russian].
10. Zarutsky, I. D. (2009). *Dyferentsiatsiia skladovykh istytutsiinoho seredovyshcha shchodo vplyvu na funktsionuvannia pidpriemstv APK* [Differentiation of components of the institutional environment in relation to the influence on the functioning of agricultural enterprises]. *Ekonomika. Menedzhment. Pidpriemnytstvo – Economics. Management. Entrepreneurship, 21*. Retrieved from http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Emp/2009_21/43Zaruts.htm [in Ukrainian].
11. Weber, M. (2010). *Khozyaystvo i obshchestvo* [Economy and Society]. L. G. Ionin (Eds.). Moscow: GOVSHE [in Russian].
12. Marx, K., Engels, F. (1960). *Sochineniya. T. 23: Kapital* [Works. Vol. 23: Capital]. (2nd ed.). Moscow [in Russian].
13. Durkheim, E. (1892). *Quid Secundatus politicae scientiae instituendae contulerit. Burdigalae Gournoilhou* [in Latin].
14. Veblen, T. (1984). *Teoriya prazdnogo klasa* [The theory of the empty class]. V.V. Motylev (Eds.). (S.T. Sorokin, Trans). Moscow: Progress [in Russian].
15. Tarasova, I. I. (2014). *Doslidzhennia teorii instytutsionalizmu v upravlinni ekonomichnyimi ta suspilnymi instytutami* [Investigation of the theory of institutionalism in the management of economic and social institutions]. *Ekonomicnyi chasopys-XXI – Economic Journal-XXI, 11-12, 11-14* [in Ukrainian].
16. Moore, B. (1966). *The Social Origins of Dictatorship*

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

and Democracy: Lord and Peasant in the Making of the Modern World. Boston [in English].

17. Myrdal, G. (1968). *Asian Drama: An Inquiry into the Poverty of Nations.* New York [in English].

18. Oleinik, A. (Eds.). (2007a). *Institutsionalnaya ekonomika [Institutional Economics].* Moscow: INFRA [in Russian].

19. Oleynik, A. N. (2007b). *Institutsionalnaya ekonomika [Institutional Economics].* Moscow: INFRA [in Russian].

20. North, D. (2000). *Instytutsii, instytutsiina zmina ta funktsionuvannia ekonomiky [Institutions, institutional change and the functioning of the economy].* (I. Dzub, Trans). Kyiv: Fundamentals [in Ukrainian].

Надійшла 18.05.2019

Бібліографічний опис для цитування :

Харченко, Ю. П. Генеза наукової думки щодо інституціоналізму та його імплементація у становлення регіоналізму в Україні / Ю. П. Харченко // Науковий вісник Полісся. – 2019. - № 2 (18). – С. 57-64.

**Харченко
Юлія Петрівна**

кандидат наук з державного управління, доцент кафедри менеджменту та державної служби, докторант, Чернігівський національний технологічний університет;
<https://orcid.org/0000-0001-6181-548X>;
E-mail: ycharhenkoyp@gmail.com;

**Kharchenko
Yulia Petrivna**

Candidate of Public Administration, Associate Professor of the Department of Management and Public Service, Doctoral Student, Chernihiv National University of Technology;
<https://orcid.org/0000-0001-6181-548X>;
E-mail: ycharhenkoyp@gmail.com.